

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242237

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มหภาคสูงในงานก่อป้องกันภัยครัวเรือนชั้นดี ชนิด 3*

รายงาน ที่วิจัย

วิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เดือนกรกฎาคม 2554

242237

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เหมาะสมในงานกึ่งปอกรเพลาเหล็กกล้า ชนิด 37

ชาญชัย คิวไล

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มกราคม 2554

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เหมาะสมในงานก่อปอกเพลาเหล็กกล้า ชนิด 37

ชาญชัย ศิวีໄล

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนัย วรรธนัจจริยา

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรรษุติชัย ชีวสุทธิศิลป์

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพล สมุทคุปต์

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรรษุติชัย ชีวสุทธิศิลป์

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ปฤทุมนาคุณ

11 มกราคม 2554

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยศักดิ์ความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ชัย ชีวสุทธิศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และความกรุณา ตรวจทานแก้ไขจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนัย วรรธนัจฉริยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพล สมุทคุปต์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ประจำภาควิชาศึกษาอุตสาหการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ปทุมนาคุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุรชัย ทองสุรส และผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่ชัย พัสดี ผู้ช่วย หัวหน้าสาขาวิศึกษาอุตสาหการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ที่ กรุณาให้ใช้เครื่องวัดความเรียบผิวชิ้นงาน เพื่อเก็บรวมรวมข้อมูลในการทำในวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ เพื่อนร่วมงาน คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนลำปางพาณิชยการ และเทคโนโลยี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด โดยเฉพาะนายประภาศิริ วงศ์-คำตุ้ย ได้ช่วยในการกลึงชิ้นงาน และนางศุภสิน โปทะอินทร์ที่ได้ช่วยตรวจทานแก้ไขเอกสาร จนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ได้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการศึกษา พี่น้อง ภรรยา และบุตรสาว ได้เป็นกำลังใจที่คิดตลอดมาจนประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ชาญชัย ศิวิไล

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เหมาะสมในงานกลึงปอกเพลาเหล็กกล้า
ชนิด 37

ผู้เขียน

นายชาญชัย ศิริไล

ปริญญา

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมอุตสาหการ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรรษุติชัย ชีวสุทธิศิลป์

บทคัดย่อ

242237

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเรียบผิวชิ้นงานในงานกลึงปอกเพลาเหล็กกล้าชนิด 37 เพื่อหาเงื่อนไขการตัดเฉือนที่เหมาะสม โดยนำเทคนิคการออกแบบการทดลองแบบเชิงแฟกทอรีเบนเดไซล์ส่วน $\frac{1}{4}$ ของการออกแบบ 2^{k-1} หรือการออกแบบการทดลองแบบ 2^{7-2} มาใช้ในการตัดกรองปัจจัย ได้ปัจจัยที่มีผลต่อความเรียบของผิวงานกลึงคือ อัตราปื้อน ความเร็วตัด และระยะปื้อนลึก และจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่าปัจจัยหลักที่มีผลต่อความเรียบผิวชิ้นงานในงานกลึงปอกเพลาเหล็กกล้า ชนิด 37 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.10 คือ อัตราปื้อน ความเร็วตัด และระยะปื้อนลึก ซึ่งมีความเพียงพอในการนำปัจจัยดังกล่าวไปออกแบบการทดลองเพื่อหาค่าที่เหมาะสมที่สุดในงานกลึงปอกผิวชิ้นงาน โดยได้ทำการทดลองแบบการทดลองแบบส่วนประสานกลางเพื่อหาค่าที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยที่สามารถถอดลิงให้ได้ความเรียบผิวกำหนด

ผลการศึกษาพบว่าเงื่อนไขการตัดเฉือนที่เหมาะสมในงานกลึงปอกเพลาเหล็กกล้า ชนิด 37 ที่สามารถถอดลิงให้ได้ความเรียบผิวกำหนด คือ อัตราปื้อนที่ 0.0898 มิลลิเมตรต่อรอบ ความเร็วตัดที่ 136.892 เมตรต่อนาที และ ระยะปื้อนลึกที่ 0.10 มิลลิเมตร เมื่อตรวจสอบความเรียบผิวชิ้นงานจาก การทดลองยืนยันผลพบว่าผิวของชิ้นงานมีความเรียบใกล้เคียงกับความเรียบผิวกำหนด จากการตั้งค่าที่เหมาะสมที่สุดของแต่ละปัจจัย

Thesis Title Parametrics Analysis of Appropriate Parameters in Straight Turning of Steel 37 Shaft

Author Mr.Chaunchai Siwilai

Degree Master of Engineering (Industrial Engineering)

Thesis Advisor Assistant Professor Dr.Santichai Shevasutisin

Abstract

242237

This research is a study of the factors which effected to the surface roughness in the straight turning of steel 37 shaft to find the appropriate cutting condition by using techniques of experimental design. This experimental design is called Fractional Factorial Design $o(1/4 \ 2k-p)$ or Experimental design model 2 (7-2) to find the appropriate screening factors. The results of the experiment found that the appropriate factors are feed rate, cutting speed and depth of cut. The statistical data analysis showed that appropriate factors in straight turning of steel 37 shaft is 0.10 so the researcher used the mix of medium to experiment for the appropriate factors to achieve the surface roughness.

The result of the experiment showed that the right condition of straight turning of steel 37 shaft is from feed rate at 0.0898 millimeters per round, the speed rate is 136.892 millimeters per minute and the depth of cut is 0.10 millimeters. After checking the surface roughness, the experiment insisted that the surface roughness by using these factors is appropriate to the condition of surface roughness.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย	1
1.2. วัตถุประสงค์	3
1.3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	3
1.4. ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย	3
1.5. ขอบเขตการวิจัย ขอบเขตเนื้อหา การวิจัย	5
บทที่ 2 หุ่นยนต์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 การกลึง	8
2.2 มีดกลึง	12
2.3 น้ำมันหล่อลื่น	16
2.4 คุณภาพผิวงาน	25
2.5 การเกิดเศษโลหะจากการกลึงงานทั่วไป	27
2.6 การสึกหรอของเครื่องมือตัด	29
2.7 อายุการใช้งานของเครื่องมือตัด	34
2.8 สมการอายุการใช้งานเครื่องมือตัด	36
2.9 อัตราการผลิต	38
2.10 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	40
2.11 หลักการออกแบบการทดลอง	41
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61

บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	64
3.1 ศึกษาข้อมูลงานวิจัย	64
3.2 วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	64
3.3 ขั้นตอนในการเตรียมชิ้นงาน	66
3.4 ขั้นตอนการดำเนินการก่อนการทดลอง	67
3.5 ขั้นตอนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	74
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ ๔ ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.1 การคัดกรองปัจจัย	84
4.2 การตรวจสอบปัจจัย	89
4.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน	90
4.4 สร้างสมการทำนาย	91
4.5 การหาค่าปัจจัยที่เหมาะสม	91
4.6 การเปรียบเทียบระยะเวลาการทำงานและการสืกหรือของคอมพิวเตอร์	93
4.7 การทดลองเพื่อยืนยันผล	95
4.8 การประเมินประสิทธิภาพ	95
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	97
5.1 สรุปผลการวิจัย	97
5.2 อภิปรายผล	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก การกลึง	103
ภาคผนวก ข การกำหนดปัจจัย ระดับขอบเขต และสัญลักษณ์	130
ในการหาปัจจัยที่มีผลต่อการกลึงปอกผิวเหล็กกล้า St.37	

ภาคผนวก ก ข้อมูลผลลัพธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อ	133
การกลึงปอกผิวเหล็กกล้า St.37	
ภาคผนวก ง ขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อหาสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผล	139
ต่อความเรียบผิวในการกลึงปอกผิวเหล็กกล้า St.37	
ภาคผนวก จ แบบการกลึงงาน	145
ภาคผนวก ฉ รูปการกลึงและการวัดผิวชิ้นงาน	149
ภาคผนวก ช มาตรฐานอ้างอิงที่ใช้ในการกลึงชิ้นงาน	156
ประวัติผู้เขียน	160

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 การออกแบบการทดลอง	4
2.1 สารประกอบที่สำคัญของน้ำมันหล่อลื่นชนิดน้ำมันล้วน	17
2.2 สารประกอบที่สำคัญของน้ำมันหล่อลื่นชนิดหล่อลื่น	18
2.3 คุณสมบัติเหมาะสมของน้ำมันน้ำมันหล่อลื่น	20
2.4 ข้อแนะนำการตรวจสอบน้ำมันหล่อลื่นชนิดผสม	24
2.5 แสดงการคำนวณการวิเคราะห์ความแปรปรวน	55
3.1 ค่าความสัมพันธ์การปรับความเร็วรอบที่เครื่องกลึงกับความเร็วตัวด้วย	70
3.2 แผนการทดลองกำหนดให้เงื่อนไขละ 2 Replicates	71
3.3 การออกแบบการทดลอง	72
3.4 การถูกลากซึ่งงานสำหรับการทดลอง	73
3.5 ลำดับขั้นการปฏิบัติงาน	75
4.1 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดลอง	84
4.2 บันทึกผลการทดลองเพื่อคัดกรองปัจจัย	85
4.3 การวิเคราะห์ค่า P ที่ใช้ในการเลือกปัจจัยที่มีผลต่อการประมาณผลกระบวนการ และค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการทดลองเพื่อคัดกรองปัจจัย	86
4.4 ตารางบันทึกผลการทดลองแบบ Central Composite Design	89
4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวน	90
4.6 การวิเคราะห์ค่า P ที่ใช้ในการเลือกปัจจัยที่มีผลต่อการประมาณผลกระบวนการ และค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการทดลองเพื่อคัดกรองปัจจัย	90
4.7 ค่าปัจจัยที่เหมาะสมที่มีผลต่อความเรียบผิวงานกลึง (ค่าเป้าหมาย)	92
4.8 ค่าปัจจัยที่เหมาะสมที่มีผลต่อความเรียบผิวงานกลึง (ค่าน้อยสุด)	92
4.9 เปรียบเทียบค่าอายุการใช้งานของคอมตัดและเวลาที่ใช้ในการกลึงปอก	95
4.10 การทดลองขึ้นยังคงผล	95

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
1.1 การกลึงปอกชิ้นงาน	2
1.2 ลักษณะของคุณตัดเนื่อง	7
2.1 แสดงลักษณะของเศษต่างๆ	28
2.2 แสดงการเย็บติดที่คุณตัด	28
2.3 แสดงการเกิดเศษโลหะไม่ต่อเนื่อง	29
2.4 ปรากฏการณ์ในการเกิดการสึกหรอของเครื่องมือตัด	30
2.5 การเปลี่ยนแปลงความลึกของแอง KT และความกว้าง KB ต่อเวลา	32
2.6 รูปทรงเรขาคณิตอย่างง่ายของแอง และมุมในการเจริญเติบโตของแอง	32
2.7 แสดงลักษณะการสึกหรอของเครื่องมือตัด	34
2.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการสึกหรอกับอายุการใช้งานมีค่าคง	35
2.9 แสดงการสึกหรอที่เกิดตรงด้านข้างมีค่าคง	36
2.10 แสดงการสึกหรอที่เกิดตรงด้านบนมีค่าคง	36
2.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุการใช้งานกับค่าความเร็วตัด	37
2.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการกลึงชิ้นงานกับความเร็วตัด	39
2.13 แสดงรูปแบบของกระบวนการหรือระบบ	42
2.14 แสดงอิทธิพลที่ไม่มีผลและอิทธิพลที่มีผลของปัจจัยต่อผลิตภัณฑ์	43
2.15 แสดงการออกแบบเชิงแฟคทอรีเบลที่ไม่มีอันตราริบาระหว่างปัจจัย	50
2.16 แสดงการออกแบบเชิงแฟคทอรีเบลที่มีอันตราริบาระหว่างปัจจัย	51
3.1 เครื่องกลึงขันศูนย์	65
3.2 อุปกรณ์สำหรับการวัดขนาดความเรียบผิวงาน	65
3.3 การเตรียมชิ้นงานทดลอง	66
3.4 มีค่าคงสำหรับการทดลอง	67
3.5 แบบชิ้นงานที่ใช้ในการทดลอง	74
4.1 กราฟแสดงการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติของการทดลองเพื่อคัดกรองปัจจัย	87
4.2 กราฟแสดงส่วนต่อ比重ของการทดลองเพื่อคัดกรองปัจจัย	88
4.3 กราฟแสดงจุดที่เหมาะสมของแต่ละปัจจัย ของความเรียบผิวงานกลึง	92
4.4 กราฟแสดงจุดที่น้อยที่สุดของแต่ละปัจจัย ของความเรียบผิวงานกลึง	92